

підрядних організацій. Відомо про одного працівника станції, який отримав дозу опромінення 106 мілізіверт, що перевищує нормальну дозу. Продовжує залишатися невідомим місцезнаходження ще двох робітників станції Під час вибуху на третьому реакторі 14 березня 11 людей зазнали поранень, зокрема важких.

Список використаних джерел

1. Арутюнян Р. В., Большов Л. А., Боровой А. А., Велихов Е. П. Системный анализ причин и последствий аварии на АЭС «Фукусима-1». М. : ИБРАЭ РАН, 2018. 408 с.
2. Отчёт парламентской комиссии Японии об аварии на АЭС Фукусима-дайити.
3. The official report of The Fukushima Nuclear Accident Independent Investigation Commission. Executive summary : [англ.] : [арх. 25 октября 2012] / The National Diet of Japan. 2012. 88 p.
4. Chapter 1. Was the accident preventable? : [арх. 25 октября 2012]. The official report of The Fukushima Nuclear Accident Independent Investigation Commission. : [англ.] : [арх. 25 октября 2012] / The National Diet of Japan. 2012. 57 p.

Вікарій Ілля Миколайович,

курсант 1-го курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

викладач кафедри тактичної підготовки навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ

Білоус Олексій Васильович

АВАРІЯ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

26 квітня 1986 року сталася найбільша техногенна катастрофа в історії людства – вибух на Чорнобильській атомній електростанції.

Це змінило життя цілого покоління, зробило місто Прип'ять і 30 км поліських лісів навколо радіоактивними на тисячі років та пришвидшило розпад Радянського Союзу.

Донедавна про аварію на ЧАЕС пам'ятали лише у пострадянських країнах, але серіал HBO «Chernobyl» у 2019 році нагадав про неї всьому світу. У рейтингу IMDb

«Чорнобиль» займає третю сходинку серед найкращих серіалів всіх часів.

Я вирішив провести ретроспективу матеріалів про аварію на ЧАЕС, її наслідки та життя у Зоні відчуження.

Аварія

Начальник зміни Чорнобильської АЕС 26 квітня 1986 року Юрій Андреев пригадував, свої емоції від побаченого після вибуху.

«Коли ми їхали повз зруйнований реактор, його вигляд був просто жахливим. Я вперше відчув повний жах, коли, фактично, побачив реактор у розрізі, всі конструкції, які зазвичай можна бачити лише під час будівництва. Було зрозуміло, що реактор дихає в атмосферу, викидаючи величезну масу активності», – розповідав він BBC News Україна у 2012 році.

В день аварії Юрій Андреев був одним із операторів другого блочного щита, і намагався відключити його через 12 годин після вибуху на 4 реакторі.

«Більшість із тих кнопок, що були переді мною на щиті управління, вже не діяли, і треба було вручну крутити потрібні механізми, а для цього треба були сотні працівників. Тому ми вирішили зупиняти блок методом природної циркуляції. Урядова комісія, яка тоді працювала на станції, це наше рішення схвалила, але без підписів... І нам стало зрозуміло: нас чотири інженери на блочному щиті, і ми відповідатимемо за все», – зізнавався він.

У своєму інтерв'ю Андреев розповів, як на ліквідації не могли працювати роботи і доводилося використовувати сотні солдатів.

Радіаційна ейфорія після вибуху

Інший очевидець аварії – старший інженер управління на четвертому енергоблоці ЧАЕС Олексій Бреус.

26 квітня 1986 року він приїхав на ЧАЕС, як на звичайну зміну і весь день працював у зруйнованому блоці над ліквідацією наслідків аварії. Він зробив останню спробу запустити з пульту останній вцілілий насос для вже неіснуючого реактора.

«У той день я бачив Акімова і Топтунова. Вони були у, м'яко кажучи, не найкращому стані. Було видно, що їм дуже зле, вони були дуже бліді – Топтунов був, буквально, білий. А потім у лікарні, як розповідали, його шкіра почорніла. Бачив інших

колег, що працювали вночі, – вони були дуже червоні», – пригадував Олексій Бреус в інтерв'ю BBC News Україна.

Леонід Топтунов і Олександр Акімов – працівники ЧАЕС, які були на станції у момент аварії та першими намагалися подолати її наслідки. Обидва померли у травні 1986 року.

«Коли з колегами ходив у приміщення біля реактора, щоб відкрити подачу води (це для мене було місце з найсильнішим впливом радіації, де я пробув найдовше) і повернувся, то було відчуття піднесеності, рішучості, готовності на подвиги за будь-яку ціну. Це називається «радіаційна ейфорія» – вона буває після впливу високого рівня радіації. Вона швидко минула й мене почало нудити – класична реакція на опромінення», – розповідав Олексій Бреус.

КДБ про Аварію

Не так давно в Україні розсекретили архіви КДБ про аварію на ЧАЕС.

У них видно, як радянська спецслужба повідомляла тодішнім керівникам УРСР та Радянського Союзу про те, що сталося.

Керівництво, вочевидь, не розуміло наслідків Перше повідомлення КДБ було таким: «Під час аварії у приміщенні перебували 17 працівників зміни. 9 із них госпіталізовано, 4 працівники у тяжкому стані, один в реанімації. Пожежу локалізовано...»

За два дні у КДБ писали так: «У зв'язку із висловлюваннями вчених і фахівців про можливе підвищення рівня радіації та небезпекою подальшого перебування населення у місті 27 квітня Урядовою комісією було ухвалено рішення про зупинку 1-го та 2-го енергоблоків із розхолодженням реакторів, а також евакуації жителів м. Прип'ять...»

«Станом на 8 годин ранку 28 квітня радіаційна ситуація характеризувалася рівнем радіації гамма-часток: на 3-му і 4-му енергоблоках 1000–2600, на окремих ділянках в межах міста – 30–160 мікрорентгенів на секунду. Здійснюються заходи з недопущення розповсюдження панічних чуток і тенденційної інформації».

Біля останнього абзацу є примітка від першого секретаря ЦК КПУ Володимира Щербицького: «Что это означает?»

Наслідки, факти про нове укриття

Перше укриття (так званий «Саркофаг») збудували над зруйнованим 4-м реактором ЧАЕС у листопаді 1986 року. Але досить швидко виявилось, що навіть «Саркофаг», побудований із сотень тисяч тонн бетоносуміші і металоконструкцій, не витримує впливу зруйнованого реактора і вкривається щілинами і шпаринами, загальна площа яких з часом сягнула понад тисячі квадратних метрів. Тому за 30 років над ним звели нове укриття – «безпечний конфайнмент».

Воно вражає своїми розмірами: близько 165 метрів завдовжки, 260 метрів завширшки і 110 метрів заввишки.

Нове укриття вище за американську Статую Свободи і лондонський Біг Бен. Хоча воно і поступається паризькій Ейфелевій вежі за висотою, але з металу, використаного для будівництва споруди в Чорнобилі, можна було б побудувати три таких вежі.

Конфайнмент вже став унікальним об'єктом і має простояти мінімум століття.

Повернення тварин

За 35 роки після аварії Зона відчуження перетворилася на царство диких тварин. Сюди почали повертатися дикі тварини, яких в цих лісах не було багато років – фотопастки, наприклад, дозволили виявити у Чорнобильській зоні зубрів, медведів та глухарів:

Фотографії у глибині зони відчуження показують все різноманіття поліських лісів, де присутність людини – мінімальна, немов у документальних фільмах про африканську саванну, де біля поодиноких водойм кипить життя, так само і в Чорнобилі біля озерець можна упіймати в об'єктив зграї лосів, оленів, вовків, коней та навіть родину рисі.

Список використаних джерел

1. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-52416231>.
2. Документальний фільм «Чорнобильська катастрофа» реж. Сергій Петренко.